

Izhaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Ključ do napredka je edinstvo

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

Ključ do zmage je edinstvo

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1910, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Gesloja tlači

ŠTEV. (No.) 113.

CHICAGO, ILL., TOREK 26. SEPTEMBRA—TUESDAY, SEPTEMBER, 26. 1922.

LETO (Vol) VIII

ZAVEZNIKI DOVOLILI TURKOM POVRAT V EVROPO.

ZAVEZNIKI POKAZALI, DA SO FIGA MOŽJE.

Pariz, 25. sept. — Zadnje soboto popoldne so baje zavezniki pricinali s svojo čudno politiko, ki se tiče bližnjega vzhoda in vzhodne Evrope, k svojem cilju, ki je za ves civilizirani svet veliko razočaranje. Zastopniki Anglije, Francije in Italije berantajo za tujo zemljo in isto prodajajo nazaj krvoločkom Turkom. Turkom so baje dovolili, da zasedejo nazaj vzhodno Tracijo in Drinopolje odkoder so jih izbrali leta 1918. isti zavezniki Angleži, Francozi in Italijani. Tedaj so proglašali Turke za krvoločke in kot take so zapodili v Malo Azijo, da jih zgradi z morjem od civilizirane Evrope. Danes pa, po preteku štirih let, isti zavezniki vabijo nazaj te krvoločke, ki so popili kristjanom že morja krvi. S tem so si zavezniki vtisnili neizbrisno znamenje na svoja čela, da so figa možje in izkoriščevalci malih narodov. Njim je ohranitev miru španska vas, kakor jim kaže boljši dobiček, tako delajo in vadlajo z malimi narodi.

Koliko krika bi dvignili zavezniki, ko bi naprimer Jugoslavija zahtevala od Italije nazaj slovensko Primorje z Reko in Goriško, ko pa Turki zahtevajo to, kar je zgodovinsko dokazano, da ni njih, jim zavezniki ustrezijo in prodajo tuje blago. Tako dela tribunal, ki je sestavljen od zaveznikov pod znano firmo Ligo narodov.

Sedaj pride na vrsto še vprašanje, kaj bodo k temu porekli balkanci, Grki, Jugoslovani in Romunija. S tem da so zavezniki dovolili Turkom nazaj v Evropo so nastavili na Balkanovo žerjavico, da jo balkanski vojni vetrovi razpihajo v velik požar, ko pride nazaj Turek — ko bo zopet hotel grabiti zemljo balkancem. Boj je neizogiben, če pride Turek nazaj v Evropo. Boj bo, pravimo, na Balkanu bo zopet tekla kri. In kdo bo tega kriv? Zavezniki, ki dovoljujejo krvoločnemu Turčinu povrat nazaj v Evropo. Njihova vest bo nosila ta greh!

Iz Moskve poročajo zadnja poročila, da se je dvignila cela Mezopotamija v revolucijo proti angleškemu nadgospodstvu. Znani Sheik Seid in Sheik Aga oba voditelja mahomedancev v Mezopotamiji sta na čelu revolucionarnega gibanja. Po vseh okrožjih se hiti oboroževati revolucionarje, kar pomeni pravo vojsko za Angleže v Mezopotamiji. Ta poročila so iz Moskve in se jih more seveda tudi tako vpoštevati.

SLOVENSKI TRGOVCI OGLAŠAJTE SVOJA PODJETJA V EDINOSTI!

SODNIK WILKERSON Z DAUGHERTY-OM.

Protest in zahteva za revizijo sodne prepovedi, ki jo je izdal sodnik Daugherty proti štrajkujočim železničarjem, roma od inštanca do inštanca in vsepovsod jo odrivajo od sebe. Wilkerson, ki je nekaj obljuboval, da bo skušal modificirati vsaj tiste točke, ki so zabranjevale prosto gibanje železničarjev v govorih in tisku, je sedaj potegnil z sodnikom Daugherty-om in izjavlja, da je bil Daugherty-ev odlok na mestu, ko se je odločil za sodno prepoved proti stavkarjem.

Wilkerson obljubuje, da bo sicer izdal neko sodno prepoved, ki bo zabranjevala zveznim oblastem vmešavanje v konference med železničarskimi družbami in stavkarji. To bo pa tudi vse za kolikor bo on olajšal Daughertyovo prepoved. Vse drugo pa bo baje ostalo postare, to je, stavkarjem ni dovoljeno pozivljati ali nagovarjati javno, delavce na stavko. To se ne sme dovoliti radi tega ne pravi Wilkerson, ker s tem je prizadeta država, vsled zakasnevanja pošte itd., katerim stvarjem je treba ustreči s takojšnjo transportacijo. To so stvari, ki zahtevajo svoje discipline, pravi Wilkerson.

Sodnik Wilkerson in Daugherty naj bi pri tem tudi malo pomislila, na stanje ubogih delavcev, katere železniške družbe beraško plačujejo za njihovo delo. Na njih plače, od katerih je odvisen delavec železnic, ki tudi redno zahteva svoje discipline naj pogledata gori omenjena sodnika in če je v njunih srcih kaj pravicočutja, morata priznati, da se delavstvu godi krivica, katero povzroča trdovratnost in brezsrčnost kapitalistov.

PRIJETI PONAREJEVALEC DENARJA.

Chicago, Ill. 25. sept. — Kapitan Thomas I. Porter, načelnik tajnih detektivov v Chicago, je te dni odkril veliko ponarejevalnico 20. dolarskih bankovcev. Ponarejevalci so imeli posebni tiskarski stroj, s katerim so bankovce tiskali tako umetno, da istih na bankah niso popolnoma nič razlikovali od pravih. V promet so spravili že nekako za 200. tisoč dolarjev takih bankovcev. Bankovce so pričeli izmenjavati in jih spravljati v promet nekako 1. julija t. l.

Ponarejevalec je bilo več. In eden izmed njih je postal nezvest in je na skrivaj obvestil policijo, katera je seveda takoj izročila celo preiskavo v roke tajnih detektivov. Iskali so dalj časa, toda šele zadnje soboto popoldne so zasačili nekega Jožefa Kovick (ali mogoče Kovic), ki se je nahajal v hiši, kjer so imeli skriti tiskalni stroj. Detektivji so takoj aretirali Kovicka in zaplenili stroj, ki se je nahajal na malem traku.

RAZNE NOVICE.

TURKI PRIDRLI DO MORJA.

Ca igrad, 25. sept. — Turška valerija broječa kakih 1100 mož je dospela včeraj do morske obale v Dardanelskih ožinah. Angleži so jih ustavili in jim zagrozili z ognjem, ako takoj ne stopijo nazaj za mejo, ki deli nevtralno zono v Dardanelških ožinah. Turki so se takoj podali in se umaknili nazaj.

BOLJŠEVIKI PONUJAJO AMERIKI KONCESIJE NA OLNATEM POLJU.

Washington, D. C. 25. sept. — Boljševiki so baje poslali posebne ponudbe ameriškanskim zastopnikom ki žele investirati v razna trgovska podjetja na Ruskem. Dovoljujejo jim izvanredne svoboščine na polju petrolejskih vrelcev. To je značilno za boljševike, ki Rusijo in njeno naravno bogastvo prodajajo nazaj kapitalizmu.

KITAJSKA VLADA V SKRBEH RADI VPLIVA BOLJŠEVIKOV.

Peking, 25. sept. — Vsled zadnje splošne železničarske stavke na Kitajskem, je vlada v resnih skrbeh, da se ne zanese v mase Kitajskega naroda uporni duh proti vladi. Poročila poročajo, da so ruski boljševiki preplavili celo Kitajsko s radikalnimi agitatorji, ki hite širiti med Kitajci revolucionarni duh.

ZAMOREC SIKI PREMAGAL FRANCOSKEGA ROKOBORCA CARPENTIER-JA.

Pariz, 25. sept. — Včeraj popoldne je izgubil znani francoski rokoborec, ki je nosil prvenstvo rokoborstva v Evropi, venec svoje slave, ko ga je zamorec Senegalskega rodu premagal v šestem rokoborskem spopadu v katerem je zamorec Siki udaril francoskega prvaka s tako silo, da slednji ni prišel k popolni zavesti cele tri ure. Siki je s tem postal šampijon Evrope in pravijo, da že kliče na korajžo svetovnega prvaka Jakoba Dempsey-a.

V SOFIJI PROGLAŠENO VOJNO STANJE.

Carigrad, 25. sept. — Glasom poročil iz Bolgarskega kapitola je tam nastal zanj soboto pravcati ljudski puč, kjer je bilo ubitih 15 oseb in nad sto ranjenih. Poboji so nastali vsled političnih preprirov, ki so nastali med agrarci in komunisti. V mestu je proglašen preki sod.

RUSIJA ZAHTEVA SEDEŽ NA KONFERENCI GLEDE DARDANEL.

Moskva, 25. sept. — Ruska sovjetska vlada je obvestila zavezniške vlade, da ona ne bo nikdar vpoštevvala določb, ki jih nameravajo rešiti zavezniški glede Carigrada in Dardanelskih ožin brez njene prisotnosti.

(Dalje na 4. strani.)

POROTA V HERRINU ZA KORIST KAPITALISTOV.

Marion, Ill. — Zasedovanje povzročiteljev krvoprelitja v Herrinu se še vedno nadaljuje. Porota, ki je izbrana je baje, tako sestavljena, da deluje za korist onih, ki so proti delavstvu. Tako izjavlja zagovornik premogarjev, ki so jih utaknili v zapor, ne da bi zaslišali natančnejšo izpoved prizadetih. Vse izgleda, da je mahinacija, ki vodi poroto proti premogarjem financirana od kapitalistov, ki hočejo na vsak način vtisniti ta madež na delavstvo, da si zaslužijo, da bi se ga utisnilo njim. Generalni pravdnik Brundage države Illinois in tagovska zbornica v Chicagi delujejo roka v roki proti premogarjem v Herrinu. Trgovska zbornica je, kakor znano financirala sodniško zasledovanje. Za trgovsko zbornico pa gotovo stoji petični kapitalisti, ki hočejo na vsak način olepšati tiste, ki so v resnici krivi in dali povod za krvoprelitje v Herrinu.

Zagovornik premogarjev A. W. Kerr v svoji izjavi temeljito biča generalnega pravdnika in sploh celo poroto. Odločno tuči zahteva, da se sestavi novo poroto, ki pa mora biti sestavljena iz državljanov iz Williamson County-a in ne drugih oseb, ki niti ne poznajo ne kraja, ne zadeve o kateri se razpravlja na sodnji.

Premogarska družba in trgovska zbornica v Chicagi in vsi njihovi pajdaši, ki gonijo zasledovanje proti priprostim delavcem, naj obrnejo prst, s katerim kažejo na ubogo delavstvo nazaj proti sebi, ali pa proti tistim, ki so namenoma importirali skebe iz Chicage v Herrin, da zanetijo prepri in javne škančale, da bi tako omadeževali poštenje in čast delavstva v Herrinu.

ŠIRITE LIST "EDINOST."

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljcem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriškimi dolarjih. Denar se dostavlja na najbližjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriškimi dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 kron \$ 2.20	50 lir \$ 2.90
1.000 kron \$ 4.25	100 lir 5.30
5.000 kron \$ 20.50	500 lir 25.00
10.000 kron \$ 41.00	1000 lir 50.00

Za pošiljatve v ameriškimi dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzovanja. Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST"

1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Edinost Publishing Company.

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 0098.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by

EDINOST PUBLISHING CO., 1849 West 22nd Street, Chicago, Illinois.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Delavstvo, katero pot boš ubralo?

Amerikansko delavstvo se pravkar nahaja na razpotju okoder vodijo številna pota v vse smeri. Zbegano delavstvo od raznih prevar, ki jih je doživelo v preteklosti ne ve, katero pot bi ubralo, da bi dospelo do svojega zaželjenega cilja, do boljšega življenja, do boljše blaginje, kakor ga pa uživa danes. Pravimo, prevare ga begajo, da ne ve katero pot bi ubralo, da bi ne bilo zopet prevarano, kakor je to bilo že številokrat v preteklosti, ko so se ga oklepali v takih slučajih razni radikalni kričarji, toda, ko je prišel trenutek preizkušnje, tedaj so dezerterili in zapustili ubogega delavca na cedilu.

To pravimo so grénke preizkušnje, ki jih je delavstvo doživelo. Nič hujšega ni za človeško srce, kakor prevaranje in to od tiste strani, kjer je preje zaupalo svojo srečo in svojo usodo. Zato pa pošteno človeško srce nič ne sovraži hujše, kakor izdajalce.

In takih izdajih je imelo amerikansko delavstvo med seboj že cele kompanije. Alo Haywood, Foster itd. bili so delavski voditelji toliko časa, dokler se jim ni napolnil žep. Bili so za delavstvo toliko časa, dokler jim ni isto napolnilo žepa. Ko so se nabrali medu "\$\$\$" so delavske vrste zapustili in delavstvu obrnili hrbet. To so torej tista razočaranja, tiste prevare, katere pridigujejo amerikanskemu delavstvu na ves glas, bodite previdni, komu sledite v bodočnosti!

Tudi slovensko delavstvo ni brez takih izkušenj. Delo znanega Kristana, ki sedaj zoblje iz monarhističnega korita v Beogradu je ostalo tudi Amerikškemu slovenskemu delavstvu v nepozabnem spominu. Ta jara klativitez, ki je reševal domovino in proletarijat pod krinko socializma, je sedaj obrnil hrbet temu delavstvu in se pajdaši z monarhisti in kraljevaši po Beogradu. Na ameriško delavstvo se spomni še mogoče v kaki beograjski kavarni, ko za njegove dolarje pije šampanjca in igra kavalirja.

Žalostna je bila ta preizkušnja tudi za slovensko delavstvo, ko je tedaj, ko je nosil v korito teh nikdar sitih socialističnih piratov, mislilo da nosi na altar domovine svoje krvavo zaslužene dolarje, da bo z njimi kupilo domovini dragoceno svobodo in s tem tudi pomagalo zaslužnemu proletarijatu, ki krvavi pod neznošnim pritiskom brezsrčnega kapitalizma. Da, marsikateri delavec, ki se spomni na te čase, mu leti kletev in hrepenenje po maščevanju. Delavstvo sedaj trpi in nosi hujše posledice, kot kdaj prej v zgodovini. Tistih, ki so farbali delavstvo prej, ni več med njimi in jih tudi ne bo drugače, ako zopet pride čas, ko bodo potrebovali dolarje za svoje lačne zepa.

Ko se je delavstvo nahajalo v stiski tekom zadnje premogarske stavke, ni bilo med nje niti enega našega socialističnega kričarja, ki bi odprl svoja usta in z njimi ustrajal do končne zmage. Klativitez Pogorelec se je motovilil med pennsylvanskimi premogarji, dokler so imeli še kaj denarja, da so kupovali od njega rdečo literaturo in ko jim je zmanjkalo "\$\$\$" tedaj jo je tudi Pogorelec ubral nazaj proti Chicagi. "Prosveta" je pisala za delavstvo, seveda mora, ker drugače bi začelo članstvo revoltirati. Vse nekako mrzlo je bilo do delavstva, tekom tega boja. Na papirju, ki rad vse prenese so še napisali kako besedico in tam se je pa tudi končala vsa ljubezen do delavstva.

In sredi teh preizkušenj, kdo se je oglašil za pomoč delavcem? Kateri listi so kaj storili? Razun našega lista Edinosti in Glasila KSKJ, se ni oglašil nihče! Ta dva lista in sicer Edinost prva, pa je nesla med narod klic za pomoč za uboge premogarje, ki so krvaveli v svojih trenjih napram kapitalizmu. In delavstvo to vidi, ono spregleduje in začelo je soditi s svojim lastnim razumom in svojo lastno pametjo.

Delavstvo stoji na razpotju. Ne ve kam bi krenilo, na katero pot, da bi dospelo k pravemu cilju. Gotovo je, da tako blazno ne bo več sledilo radikalnim kričarjem, kakor je dosedaj. Vsaka šola pravijo, nekaj stane. In zlasti slovensko delavstvo je ta šola v zadnjih letih precej stala. Kristan je baje nabral za milijonski fond 60 tisoč dolarjev, o katerem ni sluha ne duha, razven v žepih teh rdečih voditeljev.

Delavstvo ena pot je, ki te bo pripeljala do sreče in ta pot je tista pot, ki jo je nam pokazal Veliki Nazarenc Kristus, ko je rekel: "Ljubite se med seboj!" Po tej poti pojdi delavstvo krepko naprej in na obzorju tvojega važnega vprašanja se bo pojavilo kmalu svetlejšo solnce, kakor pa ti sije v današnjih dneh!

NADOMSETNO KURIVO.

Dasi je premogarska stavka končala, vendarle bomo to zimo precej v stiski radi premoga. Mnoge gospodinje bodo prisiljene rabiti nadomestke mestu onega kuriva, na katero so bile navajene. To velja zlasti za one, ki rabijo po navadi trdi premog (anthracite.)

Najboljši kurilni nadomestek, ki je na razpolago je koks (coke.) Ker se izkopavanje mehkega premoga vrača zopet k normalnosti, bi po mnenju federalnega rudarskega urada moralo biti mnogo koks na razpolago. Koks je najčistejše kurivo. Ne kadi se, ne osaja peči in posode, zahteva manj pažnje kot mehki premog in oddaja hiši enakomerno toploto. Potrebuje pa več prostora v kleti in več pažnje kot trdi premog.

Nekatere gospodinje, ki so rabile trdi premog, bodo pa naše potrebno da kurijo z mehkim premogom. Naj zanetijo vsakokrat male količine tega premoga. Ko se zasuje nov premog na žrjavico, treba paziti na to, da del žrjavice ostane vedno nepokrit, kajti drugače plini, ki jih vročina izganja iz premoga, izpuhtevajo v dimnik, ne da bi se vneli.

V nekaterih krajih, zlasti na deželi, je polno drv, ki se lahko rabijo v pečeh in ognjiščih, urejenih za premog, ob malo preuredbi, ki jo je lahko izvršiti. Najbolj jednostaven način pa, kako naj se rabi drva v pečeh za premog, je ta, da se poleg drva stavi v peč tudi nekaj premoga. Ta način kurjave proizvaja izdatno vročino. Vsaka vrsta in oblika drv, in da gredo noter v peč, more se rabiti z dobrim uspehom, ako jih obdaš s premokom. Drv nikjer ne manjka, zlasti ne na vzhodu; raditega ni nikakega vzroka, zakaj bi kdo moral zmrzevati radi pomanjkanja premoga.

Kameno olje ali petrolej je le kurivo za silo in ga lahko rabimo le tam, kjer je mogoče postaviti posebno napravo, potrebno za kurjavo s to tekočino.

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

Pekin, Ill. — Cenjeno uredništvo: — Najprvo naznanjam, da sem se preselil in mi blagovolite izpremeniti naslov. Zopet smo pričeli kopati črni premog, po dolgih petih mesecih neprosto voljnih počitnic. Se daj nas pa zopet tleči to, ker ne morejo transportirati premoga vsled železničarske stavke. Tako, da nad delavci se zbirajo vedno črni oblaki, pa naj bo to že v kateri koli letnem času.

Z veliko zanimivostjo sem sledil Vašemu listu, ki je tekom premogarske stavke tako junaško zastopal delavske interese. Posebno pa se mi je še dopačilo, da si jaz nisem pot ebn kake podpore, vendar mnogi so pa le bili, ko ste zbirali darove za uboge premogarje. S tem je list pokazal pravo sočustvovanje do trpinov delavcev, ki ne sega samo na papir in se tam končuje, kakor znajo to vršiti naši ta rdeči, ki se nikdar ne morejo dovolj prebati, kako veliki delavski prijatelji, da so. Tudi imamo druge liste, kakor kameleonski G. N. iz New Yorka, ki ne zna drugega, kakor izpreminjati barve iz ene strani v drugo. Delavstvo je take liste podpiralo že desetletja, toda v času potrebe, ko delavec se nahaja v stiski, tedaj nima dobre besede za ubogega delavca od katerega je on odvisen. Delavstvo, ki prav kar leze iz sedanjih krize, naj to malo prouči, in naj pokaže tem njegovim izkoriščevalcem pot, ko se bodo zopet prikljubili okoli njegovega žepa, ko bodo slutili, da je zopet kaj v njem.

Tudi tukajšnji rojaki prav radi čitajo list in se bodo tudi na njega naročili, kakor hitro se malo finančno opomorejo, ker dolgotrajna stavka jim je v resnici izpraznila žepa. Sedaj zopet delamo in upamo, da bomo zopet prišli nazaj na stari tir.

Pozdravljam vse naročnike in čitatelje lista Edinosti in vsem kličem krepko na noge in širite list Edinost, da postane dnevnik, katerega si vsi Ameriški Slovenci nestropno želimo.

Matija P.

Detroit, Mich. — Sedaj, ko se je končala premogarska stavka, bomo pa mi doma Fordovi delavci. V soboto 16. sept. smo dobili naznanilo, da naj ostanemo doma za nedoločen čas do nadaljnjega obvestila. Drugi teden v torek in sredo so zaposlili nazaj nekaj delavcev, a drugi pa čakamo kdaj bo naš stari Henry zopet pomigal s svojim prstom, da naj pridemo na delo. Ako naše počitnice ne bodo trajale predolgo, bo dobro, ker smo potrebni kak te den počitnic, ker delamo smo stalno precej časa. Toda, če se bodo te naše počitnice razširile na mesec, potem bo pa drugače. Govori se, da bomo v teku dveh tednov zopet vsi delali, seveda, vse je pa le še vedno odvisno od družbe same. Da se je tovarno zaprlo in delavce odslovilo, je seveda pripisovati pomanjkanju premoga, kateri jim je v resnici ves pošel. Stari Ford pravi, da ne bo plačeval premoga po sedanjih cenah pa magari če drži svoje tovarne zaprte celo zimo. Drugi pa zopet pravijo, da je to le pretveza, pod katero hoče Ford oslabiti finančno svoje delavstvo, da jim bo potem lahko dal nižje plače. Vse to so seveda samo govoriče, ki pa znajo nazadnje tudi postati resnica.

Veliko začasnih odslovljenih delavcev je že zapustilo to mesto in se podalo v druge kraje za delom. Večina pa čaka na zopetni poklic, ki ga obljublajo v teku dveh tednov, ker precej jih že dela zopet nazaj v tovarni.

S pozdravom

Naročnik.

Chicago, Ill. — Proletarčevce strašno lode naša šola v oči. Stresli so svojo jezo, katero ne morejo več skriti. — Da bi ta presneti "Kazimir" res dosegel slovensko katoliško šolo v Chicagi in sicer v tako kratkem času? Naka! To je že kar "za iz kože skočt" ali pa "za počt" — sami socialisti, niso še edini v tem, da bi bilo bolj prav. — Vedo tudi da bo ta "Kazimir", ako vsa znamenja ne varajo in ako ostane še v Chicagi prihodnje spomlad nadaljeval stavbo in dosegel še drugo nadstropje in še dvorano. In vendar "Kazimir" je osamljen v Chicagi(?) Nihče zanj ne mara! Samo par (ha, ha, ha!) starih ženic je še z njim, drugi so vsi proti njemu. — Pa vendar je celih \$25.000 dolarjev nabral od teh "par starih ženic" od lanskega leta do sedaj in izplačal za šolo, stavbišče in sestersko hišo. — Vsa Chicaga je pa rdeča, je socialistična. Vse drvi za rdečimi voditelji, kakor trdijo, pa kaj so oni dosegli? Nad dvajset let že gospodarijo v Chicagi ti rdečkarji, nad dvajset let je že vsa Chicaga rdeča, nad dvajset let "vodijo" (?) narod ti možiceljni, pa nič! Nič nimajo! Še enega narodnega domčka niso mogli skupaj skrupucati. Na Lawndale, kjer ni nič pravih Slovencev, samo nekaj rdečkarjev, imajo dvorano S. N. P. J. Pa še to jim je morala cela slovenska "rdeča" Amerika zidati. Bajgali, kdo bi se ne jezil? Kdo bi "iz kože ne skočil" ali pa vsaj ne "počil". Hahaha! Proletarček, le še se jezi! Sa-

mo to glej, da ti jezica ne bo škodila, da ne boš jetke dobil. Veš, jezica strašansko škodi tako nežnemu telescu, kakoršne imajo naši rdeči "vočitelji", ki so navajeni samo do bro pupcati pa dobro papcati za žulje svojih ubogih zaslepljenčkov. — Kaj pa so drugega že naredili dobrega? — Da, tinte so že veliko prelili in veliko klobas izdali po raznih flikah in flikcah. Vendar s tinto še nobena domovina ni bila rešena. In učenost (?) kaké "Prosvete", ali celo Zajčkovega Pekletarca, ali celo učena modrost dražestne Mrs. Konda, je tudi precej po ceni, in tudi ni še enemu slovenskemu delavcu zvišala plače niti za ic. — Pa recite, da ni res?

DUHOVSKA VEST.

Rev. Father John Plaznik, naš blagi sotrudnik, je dobil svoje počitnice podaljšane za nedoločen čas, ker še vedno ni njegovo zdravje najboljšo in šel se je zdraviti v Harvey, Ill., kjer bo stanoval pri ondotnem duhovniku.

Nemški list "Wanderer", St. Paul Minn. ima siedečo notico: V Portland, Oregon zbrana generalna konvencija protestantovske episkopalne cerkve je ostro obsodila vsako nadzorstvo porodov in je predpisala za poročne ceremonije posebno molitev v kateri izreka modernim Herodom najostrejšo obsodbo. — Tudi pri protestantih se je začelo jasni. Seveda naše brezversko časopisje bo še nadalje navduševalo svoje backe k temu brezbožnemu početju. Ako pa kak propadli protestantovski "duhovnik," ki je toliko duhovnik kakor očka Zavrtnik, pomaga kakšnemu morivcu na drugi svet, pa pobožno zavijajo oči, češ, takile so duhovniki. Ha, ha!

VABILO

k gledališkima predstavama

"IZPOD BURKELJ"

Veseloigra v 6. dejanjih

in

"KMET IN AUTOMAT"

Burka v dveh dejanjih

ki jih priredi

"SLOVENSKA PODP. DR. SV. MOHORJA"

V nedeljo, dne 1. oktobra 1922.

točno ob 2:30 uri popoldne in ob 7:00 uri zvečer,
V CERKVENI DVORANI SV. ŠTEFANA
NA LINCOLN IN 22nd PLACE.

Sedeži za odraslene: 50c.

Za otroke popoldne 10c. zvečer 50c.

PROGRAM:

1. GOVOR, govori.....Rev. K. Zakrajšek.
2. PETJE.
3. IGRA "Izpod Burkelj."

IGRAJO SLEDEČE OSEBE:

Groga Butelj, kmet iz Babje-vasi Mr. Joe Fajfar.
Špela, njegova žena.....Miss Rosie Vahtar.
Joža Krivc, gostilničar.....Mr. Silvo Hrastar.
Urša, njegova žena.....Miss Katheryn Gregorich.

Mešetarji: {Mr. John Ovniček.
{Mr. John Prah.
{Mr. Frank Augustin.

Kmetje: {Mr. John Ovniček.
{Mr. John Prah.
{M. Frank Augustin.

4. IGRA "Kmet in Automat".

IGRAJO SLEDEČE OSEBE:

Peter, kmet iz Srednje vasi.....Mr. John Jerich.
Mihec, nagajivi deček.....Mr. Viljem Bogolin.
Pismonoša.....Mr. John Prah.
Uračnik.....Mr. John Kastelic.
Policaj.....Mr. Frank Augustin.

5. PO IGRI PROSTA ZABAVA.

Vse Slovence in Slovenke iz Chicago in okolice najuljudneje vabimo na te predstave. Obe igri ste nenavadno šaljive in smehe bo na cente. Kdor hoče viditi pristni slovenski humor, ta naj pride v nedeljo dne 1. oktobra na našo igro in dobil ga bo.

Za obilno udeležbo se priporoča:

ODBOR.

V NEDELJO POPOLDNE.

17 po bink. — O največji zapovedi. Mat. 22.

Nedelja — Remigij, škof.
Ponedeljek — Angelij Varuhi.
Torek — Kandid, muč.
Sreda — Francišek, spoz.
Četrtek — Placid in tovar. muč.
Petek — Bruno, opat.
Sobota — Rožni venec B. D. M.

SV. BIRMA. — BISTVO IN POTREBA BIRME.

Sv. birma je drugi zakrament, in sicer jo naštevamo kot drugi zakrament, ker se je v prvih časih krščanstva sv. birma podeljevala takoj po sv. krstu, kar je v grško-katoliški cerkvi še dandanes navada. Sv. krst nam daje duhovno življenje, sv. birma je utrjuje; sv. krst rodi otroke božje, sv. birma povzroča, da rastejo, sv. birma napravi iz njih moče, vojake Jezusa Kristusa.

Sv. birma je zakrament, v katerem prejme človek vsled polaganja škofovih rok, maziljenjem s sv. krizmo in s klicanjem sv. Duha moč in silo od sv. Duha, da bo trdno spoznaval svojo vero, ki jo je prejel pri sv. krstu.

Škof mazili birmanca s sv. krizmo, ki je pripravljena iz oljkega olja in balzama; krizmo pripravijo škof. So tri vrste sv. olj, katere potrebujemo pri različnih zakramentih, in katere posvečuje škof na Veliki Četrtek: olje katehumenov, olje bolnikov in sv. krizmo za birmo.

Sv. birmo deli navadno škof. Z dovoljenjem sv. Očeta sme pa tudi kar se godi po misijonarskih krajih, birmati tudi navaden duhoven.

Škof najprej razprostre svoji roki nad birmanci in prosi sv. Duha, da bi prišel nad nje s svojimi sedmerimi darovi, potem jim mazili čelo s sv. krizmo v obliki križa in jih slednjič še enkrat blagoslovi.

Škof mazili birmanca s sv. krizmo v obliki križa v znamenje, da mora birmanec sveto vero vedno javno spoznavati, po nji živeti, se je nikdar sramovati in raje umreti, kakor jo pa zatajiti.

Ako hočemo birmo vredno prejeti, moramo biti v stanu milosti božje, ker drugače bi storili božji rop. Stariši imajo dolžnost, da peljejo o priložnosti svoje otroke k sv. birmi, ne samo, ker prejme birmanec razne milosti in darove sv. Duha, ampak tudi, ker je vsak dolžan ta zakrament prejeti, če ima priložnost.

Kdo, prijatelji, ne potrebuje moči, posebno pa mladina? Kako boječi so bili apostoli po Vnebohodu Gospodovem, in kako so bili srčni in kako neustrašeno so oznanjevali Kristusov evangelij, ko so na Binkošti prešli sv. Duha! (Del. ap. 2. x)

APOLOGETIKA. 28. — Bog in vreme.

Ugovor: Bog more vendar le priti včasih v zadrego. Tu na primer molita dva farmerja obenem, eden za lepo vreme, drugi za dež. Koga naj usliši?

Odgovor: To, kar stori na primer pametna vlada, če ji je treba rešiti več različnih prošelj. Ozira se na splošni blagor. Bog pa premore še veliko več. On vidi že naprej vse molitve in lahko vreme v celoti tako uredi, da se bo do izpolnilo končno prošnje vseh, da bo vsestransko dobra letina, in to je bil glavni namen prošeljcev. Od prave ureditve snovi in sil zavisí pač ves razvoj vesoljstva. — Bog lahko izpolni pa tudi enemu prošeljcu prošnjo, da mu da časne darove, drugemu, da mu da nadnaravne darove. Zato pa vedno dodenimo če molimo in prosimo: "Če je tvoja sveta volja in če je naši duši v korist."

Ni imel izhoda iz zagate.

Sodnik mlademu fantu, ki je bil obtožen od nekega dekleta, da ji je bil objubil, da jo poroči: "Ako jo nisi ljubil, pa bi ji ne bil predlagal zaročitve! Zakaj jf pa nisi rekel ne?"

Fant: "Saj vendar nisem jaz predlagal, predlagala je ona! "Ne," ji pa nisem mogel reči, ker je stavila dva predloga in sicer tako-le: Ali me boš poročil? Ali imaš kak zadržek ali ugovor? Vidite, v tem slučaju če bi bil rekel "ne" ali pa "ja", bi bil zapadel v vsakem slučaju!"

Sodnik: "Potem bi ti ne smel odgovoriti!"

Fant: "Saj nisem! Toda, ko sem molčal je ona rekla: "Kdor molči ta pritrjuje" in afera je bila zaključena."

PROPAGANDA BOLJŠEV- VIKOV V INDIJI.

(V. C. GEORGE.)

Indija je čudovita dežela, ki vsebuje neizmerna bogastva. Radi tega se Anglija vgnezdjuje vedno bolj in bolj v njej, kjer iz njenih naravnih bogastev črpa dobiček in korist. V Indiji leži še neizmerno polje nedotaknjene naravnega bogastva, to vedo vsi Evropejci. Anglija je prišla tja prva, se hitro udomačila in ji zavlada. Tudi prejšnji predvojni Nemčiji je dišala Indija in skušala je tja priti po suhem čez Balkan in Malo Azijo. Na vsak način je hotela imeti kontinentalno zvezo z Bagdadom, da bi od tam črpa iz zakladov v Indiji. Toda pri svojem poizkusu je naletela na smol. Anglija pa je ostala gospodarica v Indiji. Toda Anglija se pa ni znebila še vseh tekmecev, ki tudi požljivo gledajo na vrtec bogate Indije. V zadnjih letih so bili najhujši tekmeči ruski boljšeвики, ker sedanji ruski vladi je zaprta pot v svet skozi Evropo, vsled tega so pričeli misliti na ofenzivno gibanje v Indiji. Vedoč, da se poizkus z mečem ne bi obnesel za enkrat, zato so boljše-ki voditelji mobilizirali dobršni del ruskega kapitala in z istim poslali revolucionarne apostole med indijsko domače prebivalstvo, da bi se propagandnim putem vprizorilo upor proti Angliji. V vsakem takem slučaju bi ruski boljše-ki nudili indijskim domačinom moralno, gnotno in materialno pomoč proti Angliji. Kot so pronašli Angleži je baje nad 500 revolucionarnih agitatorjev prišlo iz Rusije v Indijo z namenom, da podžgo v srcih domačinov sovražstvo in upor do Angležev.

Indijsko ljudstvo je pa kljub temu po večini le še vedno vdano svojim nadgospodarjem Angležem. Angleži so se tudi znali prikupiti domačinom s tem, da so pošiljali med nje jazne lorde, n. pr. lansko leto je posetil Indijo sam Waleški princ naslednik angleškega kraljevega prestola. Take običaje pa indijski domačini posebno ljubijo in si štejejo v veliko čast. S temi poseti, so si Angleži pridobili srce in lojalnost domačinov. Zato tudi vsa revolucionarna podpihovanja raznih agitatorjev niso prav nič pomagala.

V Delhi so se sicer pripetili revolucionarni izbruhi, kateri so bili pa samo lokalnega pomena in so bili tudi hitro zatrti po angleški vojaški sili. To se je dogodilo le med delavstvom, ki je kakor Calcuti Ahmedbad, Nagpur in Madras industrijski okraj, med katerimi je pomešanih tudi več tujcev evropejcev, toda po deželi pa uporni duh ni šel, kmetje domačini še čuti niso hote-

li o njem. Bi bilo kmetsko deželno ljudstvo pograbilo za orožje, bi danes ne bilo v Indiji več angleškega nadgospodstva. Indija šteje blizu 300 milijonov prebivalstva. V slučaju upora takih mas, bi vsa angleška vojska ne izdala nič. Angleži to vedo, zato pa znajo na tak način vladati indijce domačine, da mislijo slednji, da so Angleži v resnici njih varuhi in da gledajo na njih korist, kar je pa seveda ravno obratno.

Angleži so znali pridobiti indijske prince.

Noben narod na svetu ne ljubi bolj veličastnih ceremonij, ki se prirejajo raznim plemenitašem in kraljem, kakor indijski domačini. Tudi to priliko je Anglija znala v preteklosti dobro izrabiti. Vse indijske mlajše prince je povabila na svoje stroške v šole v Anglijo. Tam so jim stregli par let ali manj in jih negovali, kot izvoljence. Princi v takih okoliščinah so dobili neizbrisne vtise v svoja srca, da je Anglija njih dobra mati, katera brez primere skrbi za nje. Ko prihajajo nazaj v domovino in ko pridejo do politične moči med domačini, so taki principi najzvestejši elementi, ki si jih Anglija more želeti na indijskih tleh. To delo vrši Anglija spretno vedno naprej, ker dobro pozna dušo indijskega naroda, zato tudi ve, kje ga more pogladiti, da bo zadovoljen. Med priprostim ljudstvom Anglija sicer nastopa surovo in jih izkorišča, kjerkoli jih pač more. Toda ne vrvi pa ima one, kateri bi ji lahko politično škodovali.

Velik del sveta na indijski penisuli je izven vsake kontrole in je Angliji tudi skoro nedostopen, da bi vladala tem krajem. Toda, ker je znala pridobiti indijske prince, ji isti sedaj vladajo te dele in z njimi nima Anglija pri upravi nikakih osebnih stroškov. Po teh krajih so nastanjeni po večini ljube domačini Nizamskega in Haiderbadskega rodu. Njih zemeljska površina je skoro dvakrat tolika, kakor je zemeljska površina francoskega kontinenta v Evropi. Vsi ti kraji, dasi nima z njimi Anglija niti fیکا stroškov pri upravi, nosijo njej lepe dobičke z razno divjačino in drugim naravnim bogastvom, ki ga domačini ne znajo uporabiti. Delo ji po večini opravljajo za neznatno plačo domačini, pod načorstvom Angležev.

Ta duh lojalnosti se je pričel širiti med domačini še le po nedavni anglo-indijski vojni, kjer je Anglija zmaga la ne sama, ampak s po-

močjo lojalnih indijskih glavarjev.

Neugodna tla za ideje boljše-izma.

Pod takimi okoliščinami niso boljše-iki agitatorji ničesar opravili s svojimi propagandami, da bi razširili duh revolucije. Ker indijsko prebivalstvo je nespremljivo za take nauke zlasti še, dokler je zvesto svojim princem in glavarjem. Boljševiški komisarji so se sicer razkropili v velikem številu po kontinentu, toda njih delo je bilo brezplodno. Zlasti je še Indija nedostopna za take ideje, zaradi razdelitve ljudstva v kaste in ker ni nikjer pojma o kakih enotni narodnosti. Dokler pa ni formirana enotnost narodnega duha je zastoj govorit o kakem odporu proti nadvladi tujcev, kakor so to mislili zanetiti boljše-iki med domačini Indijci proti Angliji.

Temperament Indijcev domačinov je antiboljševiški, zlasti jih drži proč od idealov boljše-ikov, zasebna lastnina in vpoštevanje ženske zvestobe v zakonu do svojega soproga. Vse to je v krvi indijskega značaja. Vsled tega je boljše-iki nakanam tudi za enkrat spodletelo. Seveda, da bi se posrečilo boljše-ikom izpodriniti angleški vpliv v Indiji, bi bila to za Rusijo velika prihodnost. Bogastvo Indije bi padlo v roke boljše-ikom in s tem bi boljše-iki veliko pridobili. Evropa bi postala odvisna od Rusije in kadarkoli bi hotela bi izolirala ostali svet z gotovo surovino, katere ni dobiti drugje, kakor edino v Indiji.

Boljševiki so poizkusili vse, kar je bilo sploh v njih moči dosežati. V Thaksendu so otvorili posebno šolo, kamor so privabili več bolj odličnih domačinov in jih začeli tranirati v svojem duhu, da bi jih potem razposlali po Indiji, da bi raznesli duh revolucije proti Angliji. Toda vse to se jim ni obneslo in sedaj uvidevajo, da bo potreba uporabiti vse druge metode za ta namen, ako hočejo doseči kake vspehe v tem oziru. Boljševiki so brez vspeha v tem oziru, a Anglija na drugi strani pridobiva vedno več zaupanja med domačini. Boljševiki doživljajo razočaranja, doživeli so ga, ko so mislili, da bo njih duh revolucije šel, kakor blisk po Evropi proti zapadu, pa doživeli so ga tudi v Indiji. Njih ideje so za družbo, kakor strup za zdravo človeško telo in zato ni čuda, če se ga vsak otepa, pa bodisi neuk ali inteligent.

OGLASI V EDINOSTI SO NAJ-CENEJŠI IN RODIJO VELIKO VSPEHE!

JUGOSLOVANSKA KVOTA.

New York. — Od 1. julija 1922. do 30. junija 1923. sme priti v Združene Države iz Jugoslavije kvečjemu 6.426 priseljencev. V vsakem poedinem mesecu pa ne sme priti več kot petina te letne kvote. Mesčna kvota za Jugoslavijo znaša torej 1.285.

Dosedaj niso priseljenci iz Jugoslavije izčrpali niti enkrat mesečne kvote. Meseca julija je bil dovoljen vstop v Združene Države 860 priseljencem, rojenim v Jugoslaviji, in v mesecu avgustu 1.003. Prišlo jih je toraj od začetka fiskalnega leta do 1. septembra skupaj 1.863. Od 1. septembra t. l. do konca prihodnjega junija sme priti torej še 4.534 priseljencev iz Jugoslavije.

OGLASI ŠVINDLERSKE TVRDKERAZNIH IMEN.

New York. — Poštna uprava misli, da je prišla na sled največjemu prekrševalcu v svetovni zgodovini.

Dotični "bistroum" živi v Montrealu, Canada, in njegov posel je izžemati dolarčke iz ljudi v Združenih Državah s tem, da oglašja v časopisih neke uganke, češ kdo jih reši pravilno, dobi neke dragulje in zlatino kot dobitek.

Že pred par meseci je poštna uprava izdala tiralnico proti temu švindlerju, ki je oglašal pod imenom Crown Silverware Company. Od tedaj pa je nič manj kot petindvajsetkrat spremenil ime svoje "tvrčke" in seveda nadaljeval oglašanje vedno pod kakim novim imenom. Poštna uprava je zopet prepovedala ponatiskanje njegovih oglasov, ali dotičnik takoj pride na površino s kakim novim imenom. Zadnjič je nastopil pod imenom United Silverware Company, potem Radiant Diamond Company. Naslov pa je vedno v Montrealu.

Ljudje naj se pazijo pred tem švindlerjem.

BENJ. EICHHOLZER

FOREST CITY, PA.

Se priporoča vsem Slovincem v Forest City in okolici pri nakupovanju razne železnine in kuhinjskega pohištva. Imamo največjo zalogo razne železnine, kuhinjskega pohištva in raznovrstnega orodja. Ker naročamo blago v veliki množini, zato smo tudi v stanu nuditi občinstvu najnižje cene pri našem blagu. Zato, kadar potrebujete razne železnine, kuhinjskega pohištva in drugih raznih stvari, pridite in izberite si tako blago v naši trgovini, kjer se lahko pomenite v vašem lastnem materinskem jeziku, z našim Mr. Joseph Kamen-om, kateri bo vam postregel po svoji najboljši moči.

BENJ. EICHHOLZER

Trgovina razne železnine in pohištva

527 Main Street,

Forest City, Pa.

Prodati se mora ta teden

Prodati se mora ta teden lota na 22. Place, pol bloka od slovenske cerkve.

Za podnizne cene \$550.00

Delasite se ob

FRANK KOSMACU

z Emil Basener, 2116 West 22. Str.

Telefon: Canal 2138.

V VASO KORIST BO!

Ako se pri pošiljanju denarja v stari kraj ali kamorkoli poslužite Vašega lastnega delavskega podjetja

"BANČNEGA ODELKA EDINOSTI"

KATERI POŠILJA DENAR V JUGOSLAVIJO
 IN ZASEDENO OZEMLJE, KAKOR TUDI V VSE
 DRUGE DRŽAVE V EVROPI, NAJHITREJE NAJBOLJ
 ZANESLJIVO IN PO NAJNIZJEM DNEVNEM KURZU.

V Jugoslaviji dostavlja vse naše pošiljatve na najbližnje poštne urade prejemnikov brez vsakega odbitka.

"LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI"

NAŠE POŠILJATVE dospejo na svoje mesto najhitreje in prejemniki nimajo nikakih sitnosti pri prejemanju denarja.

DENAR dostavljamo v jugoslovanski valuti in v efektivnih ameriških dolarjih.

NAŠE NOVE ZVEZE z staro domovino nas omogočajo, da nudimo našim rojakom boljše postrežbo pri pošiljanju denarju, kakor najsi bo kjerkoli drugje.

OD SEDAJ naprej bomo pošiljatelje točno obveščali o prejemu, kakor hitro bomo dobili od Ljudske Posojilnice iz Ljubljane tozadevno obvestilo.

ZA CENE denarju glejte vedno v oglasu na prvi strani našega lista. Za vse podrobnosti in pojasnila se obrnite osebno ali pismeno na:

BANČNI ODELEK EDINOSTI

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Rojaki podpirajte svoje lastno delavsko podjetje!

LAKOMNIK.

Ksaver Meško.

Ko je šel opoldne cerkvenik Andreja zvonit, je videl starca sedeti ob svezem grobu ženinem. Mirno ga je pustil tam in ga ni motil. Izlušnje dolgega življenja in žalostna njegova služba so ga izučile, da je najboljša zdravilo za srca, ki se tako težko ločijo od dragega sorodnega srca, mir in samotni pokoj. Vsiljiva tolažba jim pekočo rano le razširi. Zato je pustil Črešnika pri miru.

Popoldne je prišel Andreja še nekajkrat na pokopališče — tik pokopališča je stala njegova bajta. In se je čudil, ko je videl žalujočega starca še na istem mestu, vsega sključenega in slabotnega, kakor da se že tudi pripravlja na smrt, kakor da že leze in se že pogreza v grob. Ogovoril ga je s prijazno besedo:

"Oče Črešnik, ali ostanete do večera tukaj?"

Starec se je zdrznil. Začuden je dvignil glavo in pogledal cerkvenika s praznim, tujim pogledom, kakor da ga ni videl nikoli doslej in se čudi, kaj ga ogovarja neznan človek. Zamrmral je kratek, nerazumljiv odgovor in je spet povsile glavo.

"Siromak, ves je izgubljen," ga je v mislih pomiloval Andreja in ga ni dalje nadlegoval.

Ko je šel zvonit večernico, je našel starca še na istem mestu. Z rokami si je zakrival obraz in sedel na nizki gomili povsem nepregiben, kakor bi spal ali bi bil povsem odrevenel.

Andreja je odzvonil, zaklenil cerkev in krenil h grobu.

"Črešnik, zdaj pa bo res čas, da pojdete domu. Mračni se že, in do doma ne pridete v pol ure, in najsi dobro stopate."

Starec je dvignil glavo, po strani pogledal Andreja. Hihitajoče se je nasmejal, a vstal ni.

"Počajste, oče, pa vam jaz pomorem pokoncū."

Napol dvignil ga je. Starček je mirno pustil. Rekel ni ničesar, le spet se je čudno hihital, kakor majhen otrok, ali vsa otročja brezzoba stara babica.

"Tako, sva že pokoncū. Zdaj vas pa malo spremljam, doli do pešpoti. Tam imate bliže . . . A saj komaj stopate. No, čuóno ni, ko pa ste ves dan presedeli na grobu in niste ničesar jedli. Tukajle imam steklenico žganja, požrite! Sem pravkar kupil pri Marinu, jutri pojdem zarana v gozd na delo. Le še požrite! Vas segreje in malo vam poživí zastalo kri."

Starec je ubogal kakor pohleven otrok.

"Tako, oče, tukaj, glejte, je pešpot. Zdaj že pridete sami, sodim. Hodili ste tukaj že tolikokrat, da je pač tudi ponoči ne boste izgredili. Lahko noč, oče Črešnik."

"Bog daj!" je mrmral starček. In v hipu se je spet zahihital povsem otročje in pritrdil: "Že pridem sam, že pridem."

Ne da bi cerkvenika zahvalil za pomoč, je počasi odhajal po stezi proti gozdu.

Andreja je zrl za njim, da mu je utonil v noči in v temi.

"Menda pa vendiar najde domu. Tako čuden je danes. Čisto ga je potrla smrt žene, siromaka. Ni čudo, ko sta tako dolgo živela skupaj."

Počasi se je vračal gori proti mežnariji.

Proti polnoči je udaril hlapec na Trati z vso močjo na vežna vrata, takoj nato je glasno trkal ob okno.

"Ogenj! — Gori!"

"Kje?" — ja zavpil v sobi. Tratar. Hlapec je slišal vun pred okno,

kako je zaškripala postelja, ko je planil gospodar iz nje.

"Naša bajta! Črešnikova!"

"Ah!" — je zajčalo v sobi s polpridušenim glasom, in hlapec je slišal, kako je zaropotal stol, ki ga je podrl gospodar, ko je planil k oknu.

Ko so prihiteli s Trate čez sedlo hriba in so zagledali gorečo bajto, so vičeli ob ognju že ljudje. Bili so sosedi z druge rebri hriba. Ti so opazili ogenj prej, nego na Trati. V vsej naglici so bili prihiteli pravkar in so se takoj lotili gašenja. Seve, težko delo, ker ni bilo vode. In hiša je bila že vsa v plamenu. Na vse strani je letelo veliko goreče perinj, in iskre so pršele iz njega in letale kakor velikanske kresnice v ozračju. Povsesma slame, da cele male snope je trgala vročina iz strže, dvigala in metala jih visoko proti vedremu nočnemu nebu, kakor bi se silne nevidne roke poredno lučkale z njimi. Živo goreči, le še napol tleči, že čisto ugasli ogorki so v velikih lokih, v nerednem metezu padali iz višine doli po hribu, molčecem v nemi grozi, doli proti mračnemu gozdu, strmečemu v veličastni kres na hribu v čudni tesnobi, kakor da grozi nesreča in smrt tudi njegovemu življenju.

Med gasilci se je sukal tudi stari Črešnik. Smejal se je zdaj poltiho kakor otrok, ki je nenadoma zagledal sijajno lepoto in se zasmeji od globoke srčne sreče, zdaj se je zakrohotal glasno, kratko in ostro, kakor da je udarilo jeklo ob kremen. Ves zadovoljen si je zdaj mel suhe roke, a glej, že hip nato se je pograbil za glavo in je nenadoma onemel in odrevenel, kakor da se je domislil nečesa strašnega. Kmalu zatem je spet prijazno ogovarjal gasilce in jih prosil: "Pustite, možje, naj gori! Saj tako ne rešite. Na štirih krajih sem podnetil. Kako lepo gori, kako lepo!"

"Ti si, satan, ti?" je zabesnel tedaj Tratar. "V ogenj s teboj, požigalec!"

V divjem srdu se je zagnal proti starcu.

"S teboj v ogenj, ropar in morilec, s teboj!" je hropel Črešnik, ki je ves oživel in se razvnel, ko je zagledal Tratarja. Tudi on je planil proti rušitelju svoje sreče.

Oč vseh strani so mirili.

"Bodi pameten, Tratar! Saj vidiš, da se je revežu zmešalo."

Komaj so ju ločili.

"Lepo sem ti zakuril, kaj, ti goljuf?" — je kričal starec in se je smejal z napol srečnim, napol blaznim smehom. S pogledom, polnim pekočega smrtnega sovraštva, je meril nasprotnika . . .

Ko sta drugi dan gnala orožnika starega Črešnika mimo Trate, je stal Tratar baš na trati nad hišo. Ves posivel v lice je z mračnim pogledom strmel tja na obronek hriba, iznad katerega se je dvigal počasen, vijugast dim. Še je tlelo na Črešnikovini.

VSO ODPRAVO

OD GLAVE DO NOG

si lahko kupite pri nas. V zalogi imamo najboljše trpežne obleke, najboljše vsakovrstne črevlje, klobuke, spodnje obleke, praznične in za na delo srajce, najboljše ovratnike in kravate za srajce. Kadar kupujete črevlje za praznike ali za na delo pridite k nam in dobili boste najboljše črevlje, ki si jih morete kupiti za vaš denar. Za vaše dečke imamo najboljše trpežne obleke, črevlje, kape, srajce in sploh vse, kar rabijo.

Mi Vam obljublamo, da v naši trgovini, dobite vedno najboljšo vrednost za "VAŠ DENAR"!

J. J. DVORAK & CO.

1853-1855 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

KNJIGE!

SLEDEČE KNJIGE DOBITE DO 30. SEPTEMBRA PO POSEBNO ZNIŽANI CENI.

ANGLEŠČINA brez učitelja v slovenskem jeziku.

Sveta Genoveža,
Spolnui zapovedi 400 strani.

Vse tri knjige dobite za \$1.00

o**o**o

SVETO pismo,

Sveta ura,
Sprejemnica društva krščanskih mater.

Vse tri knjige s poštnino \$1.25

o**o**o

ZIVLJENJE našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Nebeška krona,
Prst božji,
Sveta Germana,

Vse štiri knjige s poštnino \$1.25

o**o**o

DVE sliki, Rev. Meško,

Franc Pirc,
Friderik Baraga,
Prilike patra Bonaventure.

Vse štiri knjige s poštnino \$1.25

o**o**o

PRIJATELJI poštenega berila požurite se in naročite te knjige. — Naročnino pošiljajte na:

AVE MARIA

1849 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.
Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.

Razne novice.
(Nadaljevanje s 1. strani.)

STAVKA FRANCOSKIH POMORŠČAKOV SE ŠIRI.

Brest, 25. sept. — Stavka pomorščakov, ki se je pričela pred par tedni v Havrah se nadaljuje in se širi v vsa pomorska mesta na francoskem. Zadnjo soboto je odšlo več tisoč pomorščakov na stavko v Brestu. Francoška vlada je ojačila vojaško posadko v Brestu za slučaj puča, ki zna nastati vsak trenutek.

BOJ MED STAVKOKAZI IN STAVKARJI.

Knoxville, Tenn. 25. sept. — V tukajšnjih delavnicah Južne železnice je prišlo do pobojev med stavkokazi in stavkarji. Ranjenih je nekako 22 oseb. Družba je naprosila za vojaško pomoč.

NOVA PREDLOGA ZA BONUS.

Washington, D. C. 25. sept. — Senator Bu sum, republikanec, je predvčerajšnjih predložil novo predlogo za vojaški bonus, kjer zahteva, da se plača vsem dosluženiim vojakom, ki so služili v armadi od 5. aprila 1917. in do 1. julija 1919. po \$20. za vsaki mesec službovanja. Novo slepmišenje drugega nič!

STARA GARDA BI SE RADA BAHALA.

Washington, D. C. 25. sept. — Republikanska stranka je pričela razpošiljati po deželi agitatorje, da agitirajo za njo. Agitatorjem se je naročilo, naj narodu óokažejo, koliko dobrega je storila stara garda, za povrat v normalnost. Stara garda se naj baha, kolikor hoče, mi vemo in vse delavstvo zna za njene vrline, ki seveda niso bile v korist delavcu, ampak kapitalistom. Vse zavedno delavstvo bo stari gardi obrnilo hrbet, ker to je zaslužila.

KONJ UBIL FARMARJA.

Denison, Ia. — Tukaj je umrl Robert Criag, farmar na poškodbah, ki jih je začobil od konjskega udarca. Udarec je bil tako hud, da je pone srečeni na mestu obležal mrtev.

NIZOZEMSKI KONZULAT UMRL V KANSAS CITY.

Kansas City, Mo. 25. sept. — Henry Vischer nizozemski konzul v Kansas City, ki je bil obenem tudi blagajnik Kansas City Southern železnice je umrl zadnji četrtke v tem mestu.

FORD PRAVI, POČAKAJTE S KUPOVANJEM PREMOGA; BO CENEJE.

Detroit, Mich. — Henry Ford je objavil v svojem listu dolg članek, kjer pozivlja publiko, da naj ne hiti s kupovanjem premoga, ker bo v kratkem ceneje, kakor je sedaj. Ravno to, ker povročamo tak naval na trg premoga, daje ošabnost operatorjem, da isti draže premog po samopoljubnih cenah.

Sredi morja.

Na parniku, kateremu je pretih velik vihar, da ga preobrne in potopi. Neki potnik prihitel h kapitanu in vpraša:

"Ali se je mogoče rešiti na kak način?"

Kapitan: "Ne vidim nobenega načina!"

Potnik: "Kako daleč je óo najbližje zemlje?"

Kapitan: "Dve milje!"

Potnik je bil že vesel, misleč, do tja se lahko priplava, zato brez odloga vpraša: "V kateri smeri pa je tisti kraj?"

Kapitan: "Naravnost doli do dna je ravno dve milji."

Za bolezní in bolečine

PAIN-EXPELLER

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdt. dz.

Prijatelj v Potrebi